บทความวิชาการ

การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในการฝึกภาคปฏิบัติ

รุจิระชัย เมืองแก้ว (Rujirachai Muangkaew)*
จิราวัลณ์ วินาลัยวนากูล (Chirawan Winalaivanakoon)**

Received: Nov 14, 2018
Revised: Dec 3, 2018
Accepted: Mar 7, 2019

บทคัดย่อ

พยาบาลเป็นวิชาชีพที่ปฏิบัติโดยตรงต่อชีวิต สุขภาพและอนามัยของประชาชนด้วยความเอื้ออาทร จำเป็นต้องใช้ศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การพยาบาลแบบองค์รวม ให้ผู้ใช้บริการสามารถดูแลตนเองได้ทั้งในภาวะสุขภาพดีและเจ็บป่วย การจัดการเรียนการสอนต้องมีความสอดคล้อง เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถนำความรู้จากทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติได้ เรียกว่า "การถ่ายโยงการเรียนรู้" ซึ่งจะเกิดขึ้นได้เมื่อนักศึกษามีความเข้าใจหลักการอย่างมีความหมาย และสถานการณ์ใหม่นั้นมีความคล้ายคลึงกับสถานการณ์ของการเรียนรู้ในอดีต นักศึกษาจึงจะสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพและมีความปลอดภัยต่อชีวิตของผู้ใช้บริการ บทความนี้มีวัตถุประสงค์นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในการฝึกภาคปฏิบัติ โดยที่ขอบเขตด้านเนื้อหาในรายวิชาทฤษฎีควรจะเป็นความรู้เรื่องโรคหรือภาวะแทรกซ้อนทั้งที่พบบ่อยและพบได้น้อยในการปฏิบัติงานจริง รายวิชาที่ฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการพยาบาลควรจะเป็นสถานการณ์ปัญหาทางการพยาบาล และขั้นตอนของทักษะปฏิบัติที่นักศึกษาจะต้องพบในการปฏิบัติงานจริง และรายวิชาปฏิบัติทางการพยาบาลควรเพิ่มเนื้อหาเรื่องเทคนิคทางการพยาบาลเฉพาะสาขาที่นักศึกษาจำเป็นต้องรู้ กิจกรรมการเรียนในรายวิชาทฤษฎีสามารถใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การบรรยายความรู้ทฤษฎีก่อนยกตัวอย่างประกอบ รวมถึงการมอบหมายกิจกรรม เช่น การสรุปแผนผังความคิด การค้นคว้าเพิ่มเติม การทบทวนความรู้ในกลุ่มย่อย การสรุปบันทึกการเรียนรู้ และการทำแบบฝึกหัด รายวิชาฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการพยาบาลควรให้นักศึกษาดูวีดิทัศน์ที่เกี่ยวข้อง การสาธิตและสาธิตย้อนกลับก่อนฝึกปฏิบัติกับหุ่นจำลอง และรายวิชาปฏิบัติทางการพยาบาลควรมีการมอบหมายให้นักศึกษาวางแผนการพยาบาล มีการประชุมปรึกษาทั้งก่อนและหลังการพยาบาลเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของผู้ป่วยที่ต้องดูแล

คำสำคัญ : การจัดการเรียนการสอน การถ่ายโยงการเรียนรู้ การฝึกภาคปฏิบัติ นักศึกษาพยาบาล

---

*ผู้ช่วยอาจารย์ มหาวิทยาลัยมหิดล โครงการจัดตั้งวิทยาเขตอำนาจเจริญ, e-mail : rujirachaim@hotmail.com
**อาจารย์ มหาวิทยาลัยมหิดล โครงการจัดตั้งวิทยาเขตอำนาจเจริญ

Abstract

Nurse is one the professional that practice directly with human life, health and sanitary attentively and generously. Therefore, the nurse has to use their nursing science and related knowledge to provide the holistic nursing care that promotes clients's self care in their well-being and disease. So, teaching in nursing science must have consistency between theoretical and practical which help students to apply their theoretical knowledge into their practice which is called "Transfer of learning". The transfer of learning occurs when students understand the principle meaningfully and the new situation that is similar to the learning situation in the past. So, student can bring the knowledge and use it in their new situation and can make the quality of nursing; patients safely. The purpose of this paper is to present a guideline for instruction which enhances nursing student's ability in the transfer of learning in practical sessions. The scope of content in theoretical courses should be knowledge of diseases or complications, both common and rare, and can be relevant to the actual situation. The practical courses in the laboratory should be a situation of nursing problems and procedures of practical skills that students will face in actual work. Nursing practice courses should add contents on specific nursing techniques that are necessary for students. Teaching activities in the theoretical course can include a variety of teaching methods such as: lecture on theories before giving examples and assign learning activities including mind-mapping, research from other sources, review of the lesson within the sub-group before the exam, summary of learning notes and doing exercises. Practice courses in nursing laboratories should provide students with related videos, to watch demonstration and return-demonstration before practicing with the model. Moreover, in nursing practice courses students should be assigned to do nursing care plan, pre-conference and post-conference to discuss problems and solutions for patients who have been provided with care.

Keywords : Instruction, Transfer of Learning, Practical Sessions, Nursing Students.

บทนำ

วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติโดยตรงต่อชีวิตมนุษย์ต้องดูแลสุขภาพและอนามัยของประชาชนด้วยความเอาใจใส่อย่างเอื้ออาทร ต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทางการพยาบาล การผดุงครรภ์ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อให้การพยาบาลแบบองค์รวมแก่ผู้รับบริการที่เป็นบุคคล ครอบครัว และชุมชนในทุกมิติทุกภาวะสุขภาพ และทุกช่วงชีวิต โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้รับบริการการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความก้าวหน้าของศาสตร์ทางการพยาบาล ศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และเทคโนโลยีทางการแพทย์ รวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สนองตอบความต้องการของประชาชนและผู้รับบริการสุขภาพ การปฏิบัติการพยาบาลต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพและความเท่าเทียมกันของคุณค่าชีวิตมนุษย์ (Ministry of Education, 2018)

ดังนั้นพยาบาลวิชาชีพจึงต้องมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ เพื่อให้การดูแลผู้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัย และไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน ผ่านการเรียนภาคทฤษฎีและฝึกภาคปฏิบัติ โดยอาศัยการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายทั้งทางทฤษฎีในห้องเรียนและฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ ฝึกใน

สถานการณ์จำลองเสมือนจริง และ/หรือฝึกในสถานการณ์จริงบนหอผู้ป่วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการทางการพยาบาลซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอน ที่จะช่วยให้นักศึกษามีพัฒนาการด้านทักษะปฏิบัติก่อนที่จะลงมือปฏิบัติจริงในคลินิกตามเกณฑ์ของการศึกษาภาคปฏิบัติ (Su &Demir□ren, 2018) ซึ่งการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในคลินิกครั้งแรกของนักศึกษาพยาบาลมักจะพบว่า นักศึกษาไม่สามารถนำความรู้จากทฤษฎีไปใช้ในสถานที่ปฏิบัติทางคลินิกได้ (Chemama, Siriphan & Lohitthai, 2017;Chaiboonruang &Yimyam, 2013) ซึ่งแสดงถึงการขาดความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้จากการเรียนรู้ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ (Maginnis & Croxon, 2010) ดังนั้นการสอนในห้องปฏิบัติการทางการพยาบาลก่อนที่จะให้นักศึกษาพยาบาลฝึกปฏิบัติจริงจึงมีความสำคัญ โดยต้องอาศัยวิธีการสอนและสื่อการสอนที่หลากหลาย เช่น การสาธิตด้วยภาพเหตุการณ์ (Scenario) ทางคลินิกที่เกี่ยวกับคนไข้ การแสดงบทบาทสมมุติ (Role play) วิดีทัศน์ (Video/DVDs) กรณีศึกษา (Case studies) และการประชุม (Question sessions) ซึ่งวิธีการสอนดังกล่าวจะช่วยให้นักศึกษาสามารถที่จะบูรณาการทฤษฎีสู่การปฏิบัติได้ (Maginnis & Croxon, 2010) รวมทั้งการใช้สถานการณ์เสมือนจริง (Simulation) ที่จัดให้กับนักศึกษาพยาบาล ในห้องปฏิบัติการ (Booth, Scerbo, Sinclair, Hancock, Reid & Denomy, 2017) การใช้มัลติมิเดีย การใช้คอมพิวเตอร์แบบตอบสนองในรูปแบบเกมส์ (Interactive videos and computerized learning) (Davidson & Candy, 2016) ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาพยาบาลและสามารถพัฒนาการถ่ายโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติ ภายใต้สถานการณ์จริงได้

ทั้งนี้จากการติดตามการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล พบว่า นักศึกษายังไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้จากภาคทฤษฎีสู่การประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลหรือการแก้ปัญหาได้ (Sanchan, Chumnanborirak & Khawnphon, 2014) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถทางคลินิกของนักศึกษาพยาบาล ที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลยังขาดความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้จากทฤษฎีทางการพยาบาลไปสู่การปฏิบัติ และไม่สามารถตอบคำถามในเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้ นอกเหนือจากนั้นนักศึกษาพยาบาลไม่สามารถแยกประเภทและจัดลำดับความสำคัญ ไม่สามารถอธิบายหรือแปลความหมายจากภาพเหตุการณ์ต่างๆได้ แสดงว่านักศึกษาพยาบาลยังขาดทักษะของการคิดวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการตัดสินใจ และไม่สามารถแสดงออกถึงสมรรถนะที่จำเป็นของพยาบาล (Chemama et al,2017; Tapaneeyakorn, Kosolchuenvijit, Anonrath, Wannasuntad & Smit , 2016 ; Chaiboonruang &Yimyam, 2013)

ทั้งนี้การถ่ายโยงการเรียนรู้มีความสำคัญ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยเอื้อให้เกิดการเก็บข้อมูล การประมวลผล การจำ และการเรียกข้อมูลกลับคืนมาใช้ได้ รวมถึงช่วยในการให้เหตุผลกับเหตุการณ์ต่างๆในชีวิตประจำวัน และนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกเหนือจากนั้นการถ่ายโยงการเรียนรู้ยังช่วยให้นักศึกษาพยาบาลสามารถก้าวข้ามช่องว่างระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติได้จากความรู้ผ่านประสบการณ์ในคลินิก (Winalaivanakoon, 2015)

การที่คนเรามีการให้เหตุผลอย่างไรกับเหตุการณ์ใดๆ นั้น มักจะต้องใช้การถ่ายโยงความรู้เพื่อช่วยในการแสดงเหตุผลดังกล่าว การประสบความสำเร็จที่ได้มาในมุมมองต่างๆของการถ่ายโยงทั้งด้านชีวิตความเป็นอยู่ วิทยาศาสตร์ สิ่งประดิษฐ์ และเทคโนโลยี สิ่งต่างๆเหล่านี้ล้วนเป็นตัวอย่างของการถ่ายโยงที่มีประสิทธิภาพ โดยที่เรารับรู้และแปลความหมายสิ่งใหม่จากประสบการณ์เดิมที่ผ่านมาซึ่งดูเหมือนเป็นความคุ้นเคย ความสำเร็จด้านวิทยาศาสตร์ สิ่งประดิษฐ์ และเทคโนโลยี มักจะอยู่บนพื้นฐานของการให้เหตุผลเชิงเปรียบเทียบความคล้ายคลึงกัน (Analogical reasoning) ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญในการเรียนรู้ การคิด และการให้เหตุผล นอกจากนั้นการถ่ายโยงยังช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองคือผู้เรียนสามารถเก็บข้อมูล ความจำ บูรณาการ มีแนวทางปฏิบัติและเรียกคืนข้อมูลกลับมาใช้ได้อีกด้วย (Haskell, 2001) การถ่ายโยงการเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องทั้งกระบวนการและผลการเรียนรู้ การเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกคนต้องมี และสิ่งที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตได้นั้นคือการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Leberman, Mcdonald & Doyle, 2006) เมื่อนักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติการพยาบาลกับผู้ป่วยในหอผู้ป่วยจริง

นักศึกษาจะได้นำการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติกับหุ่นจำลองในห้องปฏิบัติการพยาบาลไปสู่การปฏิบัติการพยาบาลจริงกับผู้ป่วยในหอผู้ป่วย และมีอิสระในการตัดสินใจให้การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลโดยอยู่ภายใต้การสังเกตการณ์และการดูแลอย่างใกล้ชิดจากอาจารย์ผู้สอนและพยาบาลประจำหอผู้ป่วย (Benner, Sutphen, Leonard, & Day, 2010) ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลนั้นจึงควรที่จะมีการส่งเสริมการถ่ายโยงการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยจัดสรรเนื้อหาและใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและเหมาะสม

แนวคิดการถ่ายโยงการเรียนรู้และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการถ่ายโยงการเรียนรู้

Van Merrienboer (1997) กล่าวว่า การถ่ายโยงการเรียนรู้ เป็นความสามารถในการปฏิบัติของทักษะทางปัญญาที่ซับซ้อน (Cognitive complex skill) ในสถานการณ์ใหม่ ที่ไม่เคยเผชิญมาก่อน หรือ ความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่เคยกระทำมาก่อน

Haskell (2001) ให้ความหมายของการถ่ายโยงการเรียนรู้ว่า หมายถึง การเรียนรู้ในอดีตที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในปัจจุบันและอนาคต โดยที่มีการนำการเรียนรู้เดิมหรือการเรียนรู้ที่มีอยู่ไปใช้หรือดัดแปลงให้เหมาะสมในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับสถานการณ์เดิม หรือสถานการณ์ใหม่

Stenberg and Williams (2010) สรุปว่าการถ่ายโยงการเรียนรู้ เป็นวิธีการนำความรู้จากปัญหาหรือสถานการณ์หนึ่งไปสู่ปัญหาเรื่องใหม่ หรือ สถานการณ์ใหม่

Smith and Ragan (2005) กล่าวว่า การถ่ายโยงการเรียนรู้ เป็นการประยุกต์ความรู้และทักษะใหม่ในสถานการณ์ความเป็นจริงที่มีความหลากหลาย และเพื่อการเรียนรู้ภารกิจ (Task) ในอนาคต ซึ่งสามารถเพิ่มโอกาสผู้เรียนในการประยุกต์ความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะการถ่ายโยงความคิดรวบยอด (Concepts) หลักการ (Principles) กระบวนการแก้ปัญหา ยุทธศาสตร์ทางการคิด ทักษะ และเจตคติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (Wonganutraroj, 2010) ให้ความหมาย การถ่ายโยงการเรียนรู้ว่า คือ การที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนไปแล้ว ไปใช้ได้กับความรู้ที่จะเรียนใหม่

สุรางค์ โค้วตระกูล (Kowtrakul, 2010) ให้ความหมายของการถ่ายโยงการเรียนรู้ว่าหมายถึง การนำสิ่งเรียนรู้แล้วไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ หรือการเรียนรู้ในอดีตเอื้อการเรียนรู้ใหม่

ดังนั้นผู้เขียนจึงสรุปได้ว่า การถ่ายโยงการเรียนรู้หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีอยู่เดิมไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโยงการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางพุทธิปัญญา (Cognitive Constructivism) ที่มีรากฐานจากทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์ เชื่อว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และพร้อมที่จะกระทำ มนุษย์มีพื้นฐานที่ติดตัวมาแต่กำเนิด คือ การจัดและรวบรวม (Organizing) และการปรับตัว (Adaptation) ที่มีองค์ประกอบ คือ 1.การซึมซาบหรือดูดซึมประสบการณ์ (Assimilation) ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมก็จะดูดซึมประสบการณ์ใหม่เข้าไปโครงสร้างของสติปัญญา (Cognitive Structure) และ 2.การปรับโครงสร้างทางเชาวน์ปัญญา (Accommodation) ซึ่งเป็นกระบวนการปรับสิ่งแวดล้อมใหม่โดยการเปลี่ยนความเข้าใจเดิม (Kowtrakul, 2010)

Klausmeier (1985) ได้นำเสนอทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูล (Information Processing Theory) ซึ่งกล่าวว่าการทำงานของสองมนุษย์มีความคล้ายคลึงกับการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์โดยอธิบายการเรียนรู้ของมนุษย์โดยเปรียบเทียบกับการทำงานของคอมพิวเตอร์กับการทำงานของสมองซึ่งมีการทำงานเป็นขั้นตอนดังนี้ 1)การรับรู้ข้อมูล 2) การเข้ารหัสโดยอาศัยชุดคำสั่งหรือซอฟแวร์ 3) การส่งข้อมูลออกโดยผ่านทางอุปกรณ์ ซึ่งตรงกับการประมวลข้อมูลของสมองโดยเริ่มต้นจากการที่มนุษย์รับสิ่งเร้าเข้ามาทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 สิ่งเร้าที่เข้ามาจะได้รับการบันทึกไว้ในความจำระยะสั้นเมื่อบุคคลต้องการจะเก็บข้อมูลที่เข้ามาใช้ในภายหลังข้อมูลนี้จำเป็นต้องได้รับการประมวลและเปลี่ยนรูปโดยการเข้ารหัส (Encoding) เพื่อนำไปเก็บไว้ในความจำระยะยาว ซึ่งอาจต้องใช้เทคนิคต่างๆเข้าช่วยเมื่อข้อมูลข่าวสารได้รับการบันทึกไว้ในความจำระยะยาวแล้วบุคคลนั้นก็จะสามารถเรียกข้อมูลต่างๆออกมาใช้ได้ ซึ่งในการเรียกข้อมูลออกมาใช้

จำเป็นต้องถอดรหัสข้อมูล (Decoding) จากความจำระยะยาว และส่งต่อไปสู่ตัวก่อกำเนิดพฤติกรรมตอบสนอง ซึ่งจะเป็นแรงขับหรือกระตุ้นให้บุคคลมีการเคลื่อนไหวหรือการพูดสนองตอบต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อมต่างๆของมนุษย์

Speicher and Kehrhahm (2009) ได้ศึกษาโดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการส่งเสริมการถ่ายโยงการเรียนรู้จากห้องเรียนสู่การปฏิบัติในคลินิก สรุปวิธีการส่งเสริมการถ่ายโยงการเรียนรู้ ดังภาพที่ 1

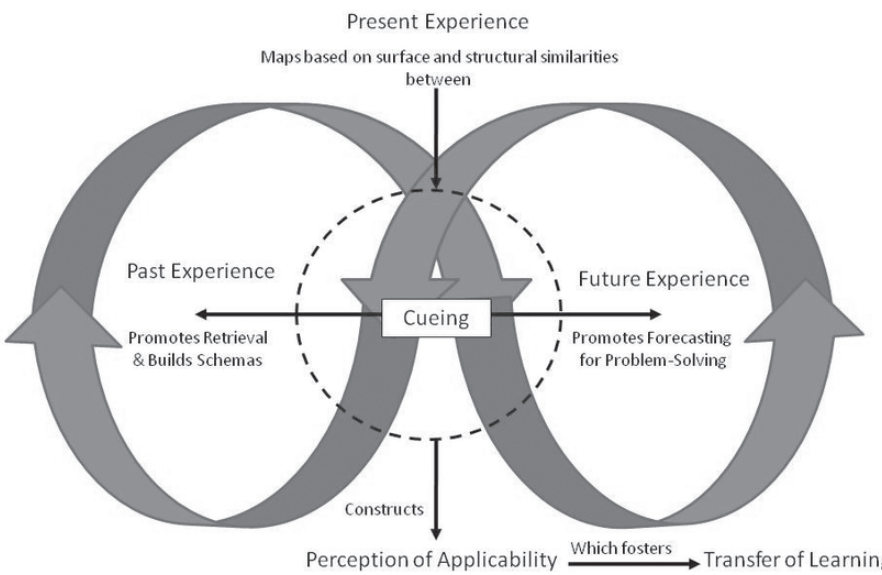

ภาพที่ 1 แสดงกระบวนการส่งเสริมการถ่ายโยงการเรียนรู้โดยการบอกเป็นนัย
ที่มา "Perception of Applicability Model" (Speicher & Kehrhahm,2009)

จากภาพที่ 1 อธิบายได้ว่า การบอกเป็นนัย (Cueing) ในระหว่างการศึกษากรณีตัวอย่างโดยที่ผู้สอนบอกเป็นนัยแล้วมีการเปรียบเทียบความเป็นเหตุเป็นผลจากกรณีศึกษาที่ใช้เป็นตัวอย่าง (Case-based analogical reasoning) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียกกลับประสบการณ์ในอดีตคืนมาและนำมาใช้ในการเรียนรู้ในปัจจุบัน การบอกเป็นนัยนั้นสามารถส่งเสริมผู้เรียนให้มองเห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์ในอดีตและปัจจุบัน แล้วนำมาใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีการสร้างความรู้เข้าใจจากประสบการณ์ของผู้เรียนเองซึ่งสามารถนำไปใช้และทำให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ได้

การส่งเสริมความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล

แนวทางในการส่งเสริมความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ มีผู้เสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อถ่ายโยงการเรียนรู้ไว้ดังนี้

Thomas, Anderson, Getahun and Cooke (1992) เสนอหลักการจัดการเรียนการสอนเพื่อการถ่ายโยงการเรียนรู้ ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับหลักสูตร โดยสอนเกี่ยวกับสิ่งที่มีอยู่ในบริบทและเป็นปัญหาที่มีความหมายต่อผู้เรียน ขอบเขตความรู้ที่สอนต้องเกี่ยวข้องกับสถานการณ์และปัญหาที่อยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง

2. สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แม่นยำ เพื่อที่จะถ่ายโยงการเรียนรู้ไปสู่สถานการณ์อื่นได้ ซึ่งต้องเป็นสถานการณ์ที่มีความเป็นไปได้ น่าเชื่อถือ หลากหลายมิติ และเป็นกระบวนการภายใน (mental process)

3.สะท้อนถึงความซับซ้อนของความรู้ในโปรแกรมการเรียนรู้ บริบทต่างๆสถานการณ์และปัญหาที่มีความหลากหลาย

4. ท้าทายผู้เรียนและสนับสนุนให้มีความพยายามเพื่อให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้

Norman (2009) สรุปวิธีการพัฒนาการถ่ายโยงการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. การสอนในเบื้องต้น (Initial Teaching)

1.1 ควรใช้แนวคิดที่มีความคล้ายคลึงกันและมีความชัดเจน

1.2 มีการสอดแทรกแนวคิดให้อยู่ในปัญหา

1.3 มีการแสดงแผนภาพประกอบในเนื้อหาอย่างเหมาะสม

2. การยกตัวอย่าง (Examples)

2.1 มีการยกตัวอย่างประกอบการสอนที่หลากหลาย

2.2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงการเปรียบเทียบตัวอย่างต่างๆ ที่ศึกษาโดยใช้แนวคิดที่มีความคล้ายคลึงกัน

3. การฝึกปฏิบัติ (Practice)

3.1 มีการปฏิบัติที่หลากหลายและมีความแตกต่างกัน

3.2 จัดให้มีการฝึกปฏิบัติให้ครอบคลุมในแต่ละส่วน/ภาคการศึกษา

สุรางค์ โค้วตระกูล (Kowtrakul, 2010) สรุปการสอนให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ควรจะชี้ให้ผู้เรียนทราบถึงสิ่งที่จะนำไปใช้ได้ในอนาคตและควรจะให้โอกาสฝึกหัดจนจำได้

2. ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย หรือ เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียนรู้ใหม่กับสิ่งเรียนรู้ที่มีอยู่เดิม เช่น การใช้แผนที่ความคิดรวบยอด (Cognitive mapping)

3. ใช้ยุทธศาสตร์การสอนที่จะช่วยให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้เช่น การเรียนรู้ด้วยการสังเกตการคิดทั้งการคิดแบบวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา

4. สอนสิ่งที่ผู้เรียนจะนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้โดยตรง

5. สอนหลักการ วิธีดำเนินการ ทักษะ และวิธีแก้ปัญหาที่ผู้เรียนจะสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้

6. จัดสภาพการณ์ในห้องเรียนให้คล้ายคลึงกับชีวิตจริงที่ผู้เรียนจะต้องไปพบกับประสบการณ์นอกห้องเรียน

7. ควรจะจัดให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกหัดงานที่จะต้องออกไปทำจริงๆ จนมีความแน่ใจว่าทำได้

8. เมื่อสอนหลักเกณฑ์หรือความคิดรวบ ยอดควรจะให้โอกาสผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างที่หลากหลาย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (Wonganutraroj, 2010) สรุปว่าในการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ นอกจากผู้เรียนจะเรียนบทเรียน เนื้อหาวิชา ทักษะปฏิบัติแล้ว สิ่งที่ผู้สอนต้องทำความเข้าใจก็คือ จะต้องให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการกฎเกณฑ์ และสามารถนำมาดัดแปลงใช้ได้ โดยพยายามให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้หลักการและการแก้ปัญหา ซึ่งมีดังนี้

1. ผู้เรียนเรียนแล้วต้องเห็นถึงความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียน

2. ผู้เรียนต้องมีความเข้าใจหลักการกฎเกณฑ์ต่างๆ โดยการยกตัวอย่างหลายๆแบบได้

3. ผู้เรียนควรฝึกการใช้โดยการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้

4. ผู้เรียนควรมีความรู้ที่เป็นพื้นฐานให้แม่นยำและการเรียนควรมีความต่อเนื่อง

จิราวัลณ์ วินาลัยวนากูล (Winalaivanakoon, 2015) สรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้และการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลว่า เทคนิคและวิธีการสอนที่ใช้ร่วมกับรูปแบบการเรียนการสอนที่สามารถส่งเสริมความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ได้นั้น ควรนำวิธีการ/เทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการสอน เช่น การบรรยาย การใช้คำถาม การเสวนากลุ่ม การสาธิตและสาธิตย้อนกลับ การสรุปความรู้ที่ได้จากการดูวีดิทัศน์ สถานการณ์จำลอง กรณีศึกษา บทบาทสมมุติ การเสริมแรง การให้ข้อมูลป้อนกลับ เป็นต้น โดยที่ผู้สอนควรมีการกระตุ้นโดยใช้สถานการณ์แล้วให้ผู้เรียนมีกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การสรุปแผนผังความคิด (Mind mapping) การสรุปบันทึกการเรียนรู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การประชุมปรึกษาทางการพยาบาล (Pre-Post conference) กรณีศึกษา (Case study) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) และสื่อ/แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการสอน ได้แก่ ใบงานต่างๆ

แบบฝึกหัด แบบทดสอบ แบบประเมิน สถานการณ์จำลอง วิดีทัศน์ ภาพ รวมถึงผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องที่สามารถให้ความรู้ได้ในแต่ละเนื้อหา

Newton, Billett, Jolly, and Ockerby (2009) สรุปว่า ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นการรับรู้เกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน ควรจัดห้องปฏิบัติการทางการพยาบาลที่เหมือนสภาพจริง ในคลินิกควรมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในคลินิกจริงแก่ผู้เรียนโดยที่ผู้สอนควรเป็นแบบอย่างแก่ผู้เรียน เนื่องจากผู้สอนแต่ละคนนั้นจะมีอิทธิพลต่อผู้เรียนในการเรียนรู้ในคลินิก

Maginnis and Croxon (2010) สรุปว่า การถ่ายโยงการเรียนรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติในคลินิกนั้นเป็นสิ่งที่นักศึกษาพยาบาลต้องมีความรู้ความเข้าใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกปฏิบัติในปีแรก การเรียนรู้ในห้องปฏิบัติการทางการพยาบาลนั้นส่งเสริมการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยในการให้การพยาบาล มีโอกาสได้ทำงานร่วมกัน พัฒนาด้านการสื่อสาร รวมถึงทักษะในการแก้ปัญหาด้วย

Jie-hui (2016) ได้ศึกษากลยุทธ์การสอนในการศึกษาพยาบาลและสรุปเกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลไว้ 10 วิธี ดังนี้

1. การบรรยาย (Lecture) สามารถใช้วิธีการบรรยายร่วมกับเทคนิคการสอนอื่นๆ ได้อีก เช่น การผลิตงานนำเสนอออนไลน์ (Prezi presentation) วีดิทัศน์ (Videos) และ แอฟพลิเคชั่นสำหรับสำรวจความคิดเห็นและทดสอบความรู้ความเข้าใจ (Poll everywhere application)

2. การใช้สถานการณ์เสมือนจริง (High-fidelity simulation) เป็นยุทธวิธีที่ใช้ได้ผลดีมากสำหรับการสอนภาคปฏิบัติในคลินิก ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจถึงความหลากหลายในการดูแลผู้ป่วยที่จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมด้วย สอดคล้องกับ Maginnis & Croxon (2010) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการถ่ายโยงการเรียนรู้ไปสู่แหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาลในคลินิก พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงจะช่วยให้นักศึกษาสามารถรวบรวมความรู้ทักษะปฏิบัติ และกลยุทธ์ในการแก้ปัญหามาใช้ในสภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติที่พวกเขาต้องเผชิญในการปฏิบัติจริงที่คลินิก และ Culyer, Jatulis, Cannistraci, & Brownell (2018)ที่ศึกษาวิธีการสอนที่อาจารย์พยาบาลใช้ในการสอนเพื่อส่งเสริมการถ่ายโยงความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ พบว่า การจำลองสถานการณ์เป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ

3. การใช้แผนผังมโนทัศน์ (Concept mapping) เป็นยุทธวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงภาพรวมของข้อมูลทางคลินิกที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลของผู้ป่วย ซึ่งผู้เรียนสามารถที่จะวางแผนการพยาบาลตามปัญหาเฉพาะของผู้ป่วยแต่ละรายได้ สอดคล้องกับ Sarhangi, Masumi, Ebadi, Seyyed, and Rahmani (2010) ที่ศึกษาพบว่า กลุ่มที่สอนโดยใช้แผนผังมโนทัศน์มีความเข้าใจเนื้อหาและมีการเรียนรู้อย่างมีความหมาย และ Kaddoura, Van-Dyke, and Yang (2016) ที่พบว่า การใช้แผนผังมโนทัศน์ช่วยให้นักศึกษาพยาบาลมีทักษะในการตัดสินใจทางคลินิกเพิ่มขึ้น

4. บทเรียนออนไลน์ (Online course) ผู้สอนควรมีการวางแผนออกแบบรายละเอียดของเนื้อหา รวมไปถึงสื่อแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับ Sharma (2017) ที่สรุปว่า บทเรียนออนไลน์ช่วยส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลในคลินิกผ่านการสาธิตทางไกลและผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองที่บ้าน

5. การใช้เกม (Games) กลยุทธ์การสอนนี้นอกจากจะทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจและสนใจในการเรียนแล้วยังสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย สอดคล้องกับ Stanley and Latimer (2011) ที่ได้นำการใช้เกม The Ward ในการพัฒนาสมรรถนะการตัดสินใจทางคลินิก การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาพยาบาลในสถานการณ์ที่หอผู้ป่วย พบว่าเกมสามารถทำให้ทักษะทางคลินิก ความสามารถในการบริหาร ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความรู้เกี่ยวกับยา ลักษณะความเป็นผู้นำ ความสัมพันธ์ภายในทีมพยาบาล และการตัดสินใจทางคลินิกดีขึ้น แสดงถึงการถ่ายโยงความรู้ดีขึ้น เช่นเดียวกับ Strickland and Kaylor (2016) ที่พัฒนา "The Race for Nursing Student Success" ซึ่งเป็นเกมเกี่ยวกับการพยาบาลพื้นฐานจำนวน พบว่าสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่เกมได้จัดกระทำให้และกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

6. การแสดงบทบาทสมมุติ (Role playing) ใช้วิธีนี้ในการฝึกสมรรถนะการสื่อสารทางการพยาบาลในคลินิก และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมในการให้การพยาบาลได้ด้วย สอดคล้องกับ Vizeshfar, Dehghanrad, Magharei, & Sobhani (2016) ที่พบว่า การสอนโดยใช้บทบาทสมมุติมีสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาได้ โดยสามารถใช้เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาก่อนที่จะปฏิบัติงานในฐานะพยาบาลวิชาชีพ และ Trail Ross, Otto, & Helton (2017) ที่พบว่า การจำลองสถานการณ์ร่วมกับการแสดงบทบาทสมมุติช่วยให้นักศึกษาพยาบาลมีความมั่นใจในการประเมินสุขภาพผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเมื่อฝึกปฏิบัติจริง

7. การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw classroom) เป็นยุทธวิธีที่เพิ่มแรงจูงใจ เพิ่มความสนุกสนานในการเรียนรู้ ส่งเสริมทักษะการฟัง และการเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน ใช้สอนสำหรับเนื้อหาที่มีหลายหัวข้อ สอดคล้องกับการศึกษาของ Melinamani, Francis, George, Pushpa, & Vergheese (2017) ที่ทำการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้ Jigsaw ในการพัฒนาความรู้ทางการพยาบาลแก่ผู้ที่คลอดปกติ พบว่า ความรู้ในการพยาบาลแก่ผู้ที่คลอดปกติหลังเข้าเรียนสูงกว่าก่อนเข้าเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. กรณีศึกษา (Case study) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้จากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติและจากห้องเรียนไปสู่การปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย สามารถใช้ได้ทั้งแบบชั้นเรียนและแบบออนไลน์ ซึ่งเหมาะสำหรับสอนเกี่ยวกับโรคทางคลินิก การพยาบาลข้ามวัฒนธรรม และการสื่อสารทางการพยาบาล สอดคล้องกับ Malesela (2009) ที่ศึกษาการใช้วิธีการสอนแบบกรณีศึกษาในการฝึกปฏิบัติทางคลินิก พบว่า การใช้วิธีการสอนแบบกรณีศึกษาสามารถส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ส่งเสริมการเชื่อมโยงความรู้จากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ และพัฒนาทักษะปฏิบัติทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลได้ และให้ข้อเสนอแนะว่าควรใช้วิธีการสอนแบบกรณีศึกษาในทุกชั้นปี และ Culyer, Jatulis, Cannistraci & Brownell (2018) ที่ศึกษาวิธีการสอนที่อาจารย์พยาบาลใช้ในการสอนเพื่อส่งเสริมการถ่ายโยงความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ พบว่า กรณีศึกษาเป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ

9. การอภิปรายแข้ง (Debating) เป็นยุทธวิธีการสอนที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะการสื่อสารด้วยการพูด นอกเหนือจากนั้นยังช่วยพัฒนาการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า รวมถึงทักษะการอ่านและการเขียนอีกด้วย สอดคล้องกับ Doody & Condon (2012) ที่สรุปว่า การอภิปรายแข้งจะช่วยให้นักศึกษามีความเข้าใจเนื้อหามากขึ้นและมีทักษะปฏิบัติที่ดีขึ้นด้วย เช่นเดียวกับ Kim (2016) ที่ศึกษาผลของการอภิปรายแข้งต่อจริยธรรมทางการพยาบาลและผลลัพธ์การเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสาร พบว่าภายหลังการสอนจริยธรรมทางการพยาบาลและผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษาดีขึ้นกว่าก่อนสอน

10. การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning) สามารถส่งเสริมการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ (Active learning) รวมไปถึงการชี้นำตนเองในการเรียนรู้ การประเมินตนเอง ทักษะการแก้ปัญหาทางคลินิก การทำงานเป็นทีม ความมีวินัย และการรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้สอนควรมีการบริหารจัดการกระบวนการอภิปราย การให้ข้อมูลย้อนกลับในเชิงบวก และการสรุปประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับ Sharma (2017) ที่สรุปว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานช่วยส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลในคลินิก และ คัลเยอร์และคณะ (Culyer, et al, 2018) ที่ศึกษาวิธีการสอนที่อาจารย์พยาบาลใช้ในการสอนเพื่อส่งเสริมการถ่ายโยงความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ พบว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เขียนนำไปใช้จริงในการสอนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ เพื่อให้นักศึกษาสามารถถ่ายโยงการเรียนรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้เดิมที่ได้รับในภาคทฤษฎีไปสู่ภาคปฏิบัติในแหล่งฝึกปฏิบัติจริง สรุปภาพรวมของขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนได้ดังนี้

ขั้นนำ

1. การเกริ่นนำเข้าสู่บทเรียน ชี้แจงวัตถุประสงค์รายวิชา ภาพรวมของเนื้อหา กิจกรรมที่นักศึกษาต้องปฏิบัติ รวมทั้งการวัดและการประเมินผล เพื่อให้นักศึกษามองเห็นภาพรวมทั้งหมดของกระบวนการเรียนการสอน

ขั้นสอน

2. ทบทวนความรู้เดิมที่เกี่ยวข้อง โดยคัดสรรเนื้อหาที่สำคัญ กระชับและครอบคลุม เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วม กระตุ้นให้มีการคิดวิเคราะห์ โดยเลือกเนื้อหาสาระที่นักศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้และจะต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติจริงในคลินิก/แหล่งฝึกปฏิบัติจริงมาใช้ในการสอนในห้องเรียน ตัวอย่างวิธีการสอน เช่นบรรยายความรู้ทฤษฎีก่อนยกตัวอย่างประกอบ ให้ดูวิดีทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จริงที่จะได้พบเมื่อปฏิบัติงานจริง การอภิปรายกลุ่มย่อยเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาจากกรณีศึกษา การการสรุปแผนผังความคิด (Mind mapping) การใช้สถานการณ์เสมือนจริง (Simulation)

3. ระหว่างการบรรยาย/กิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ มีการประเมินความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา โดยใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษามีการคิดวิเคราะห์ เชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่ รวมถึงสามารถแสดงเหตุผลของคำตอบได้ด้วยตนเอง

ขั้นสรุป

4. ช่วงท้ายของบทเรียน มอบหมายให้นักศึกษาทำกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนเพื่อเปรียบเทียบความรู้ที่ได้รับในห้องเรียนกับความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆที่หลากหลาย เนื่องจากการทบทวนจะสามารถส่งเสริมความจำในระยะยาวและเก็บเป็นข้อมูลในสมองที่จะนำไปใช้เมื่อพบกับสถานการณ์ที่มีความคล้ายคลึงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างกิจกรรมที่มอบหมาย เช่น การทบทวน ค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้อื่นๆ การทบทวนภายในกลุ่มย่อยก่อนการสอบ การบันทึกย่อสาระสำคัญภายหลังการเรียน

การประเมินผล

5. การประเมินผล ประเมินผลจากกิจกรรมในห้องเรียนตามสภาพจริง จากแบบฝึกหัด แบบทดสอบกลางภาคและปลายภาค โดยมีวิธีการ ดังนี้

- ให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดที่เป็นสถานการณ์คล้ายคลึง หรืออยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์จริงที่นักศึกษาต้องพบในการปฏิบัติงานพยาบาล ซึ่งจะทำให้นักศึกษาเกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้จากทฤษฎีและกิจกรรมในห้องเรียนไปสู่สถานการณ์ในแบบฝึกหัด
- ใช้แบบทดสอบปรนัย/อัตนัยเชิงสถานการณ์ที่มีความคล้ายคลึงกับแบบฝึกหัด ซึ่งจะทำให้นักศึกษาเกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้จากสถานการณ์ในแบบฝึกหัดไปสู่สถานการณ์ในแบบทดสอบ โดยประเมินได้จากคะแนนที่สอบได้ กรณีที่เป็นแบบทดสอบอัตนัยนักศึกษาต้องสามารถเขียนตอบอธิบายได้ครอบคลุมตามประเด็นที่โจทย์ถาม
- ติดตามการนำความรู้จากภาคทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติโดยประเมินก่อนที่นักศึกษาจะฝึกปฏิบัติในคลินิกจากการจำลองสถานการณ์และให้นักศึกษาแก้ไขสถานการณ์ปัญหาการพยาบาลที่นักศึกษาต้องปฏิบัติจริงในคลินิก หากนักศึกษาสามารถปฏิบัติได้เองโดยอาจารย์ไม่ต้องชี้แนะ/ชี้แนะเพียงเล็กน้อย แสดงว่ามีการถ่ายโยงการเรียนรู้อยู่ในระดับสูง แต่กรณีที่อาจารย์ต้องให้คำชี้แนะเพิ่มเติม หรือว่าต้องสาธิตให้ดูใหม่นั้นหมายถึงนักศึกษามีการถ่ายโยงการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง และต่ำ ตามลำดับ

บทสรุป

การถ่ายโยงการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อนักศึกษามีความเข้าใจหลักการอย่างมีความหมาย นอกเหนือจากนั้นสถานการณ์ใหม่ต้องมีความเหมือนหรือคล้ายคลึงกับสถานการณ์ของการเรียนรู้ในอดีต นักศึกษาจึงจะสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลนั้นจึงมีความสำคัญ เนื่องจากนักศึกษาต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติในห้องปฏิบัติการและภาคปฏิบัติในแหล่งฝึกปฏิบัติจริงซึ่งต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นสำคัญ รวมทั้งช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจในการให้การพยาบาลก่อนที่จะปฏิบัติจริงกับผู้ป่วย โดยที่ขอบเขตในรายวิชาทฤษฎีด้านเนื้อหาควรจะเป็นความรู้เรื่องโรคหรือภาวะแทรกซ้อนทั้งที่พบบ่อยและพบได้น้อยในการปฏิบัติงานจริง ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การบรรยายความรู้ทฤษฎีก่อนยกตัวอย่างประกอบ การสรุปแผนผังความคิด การค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้อื่นๆ การทบทวนความรู้ภายในกลุ่มย่อยก่อนการสอบ การสรุปบันทึกการเรียนรู้ และการทำแบบฝึกหัด รายวิชาที่ฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการพยาบาลด้านเนื้อหาควรจะเป็นสถานการณ์ปัญหาทางการพยาบาล และขั้นตอนของทักษะปฏิบัติที่นักศึกษาจะต้องพบในการปฏิบัติงานจริง ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนควรจะให้นักศึกษาดูวีดิทัศน์ที่เกี่ยวข้อง การสาธิตและสาธิตย้อนกลับก่อนฝึกปฏิบัติกับหุ่นจำลอง และรายวิชาปฏิบัติทางการพยาบาลด้านเนื้อหาควรมีการทบทวนทฤษฎี หลักการที่จะนำมาใช้ในการพยาบาลผู้ป่วย และเพิ่มเนื้อหาเรื่องเทคนิคทางการพยาบาลเฉพาะสาขาที่นักศึกษาจำเป็นต้องรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนควรมีการมอบหมายให้นักศึกษาวางแผนการพยาบาล มีการประชุมปรึกษาทั้งก่อนและหลังการพยาบาลเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของผู้ป่วยที่ให้การดูแล ทั้งนี้ต้องอาศัยการรับรู้ความตั้งใจ รวมทั้งกลวิธีต่างๆ ที่ใช้ดังกล่าว จึงจะสามารถส่งเสริมความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ของนักศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

Benner, P., Sutphen, M., Leonard, V., & Day, L. (2010). *Educating nurses :A call for radical transformation.* USA. : Jossey-Bass, A Wiley Imprint.

Booth, R., Scerbo, C., Sinclair, B., Hancock, M., Reid, D., & Denomy, E. (2017). Exploring learning content and knowledge transfer in baccalaureate nursing students using a hybrid mental health practice experience. *Nurse Education Today,51*, 57–62.

Chaiboonruang, T. &Yimyam, S. (2013). International nursing programme students' pregnancy care efficacy. *Thai Journal of Nursing Council, 28*(3), 55-67. [In Thai].

Chemama, N., Siriphan, S., & Lohitthai, S. (2017). Patients' opinions towards student performance in a practicum in nursing of maternal and newborn nursing and midwifery I course, Faculty of Nursing, Prince of Naradhiwas University. *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health, 4*(2), 172-185. [In Thai].

Culyer, L., Jatulis, L., Cannistraci, P. & Brownell, C. (2018).Evidence-based teaching strategies that facilitate transfer of knowledge between theory and practice: What are Nursing Faculty using?. *Teaching and Learning in Nursing, 13*, 174-179.

Davidson, S., & Candy, L. (2016). Teaching EBP using game-based learning: Improving the student experience. *Worldviews on Evidence-Based Nursing, 13*(4), 285-293.

Doody, O. & Condon, M. (2012).Increasing student involvement and learning through using debate as an assessment. *Nurse Education in Practice, 12*, 232-237.

Haskell, R. E. (2001). *Transfer of learning: Cognition, instruction, and reasoning*. New York: Academic Press.

Jie-hui, X. (2016).Toolbox of teaching strategies in nurse education.*Chinese Nursing Research*. 3(2016), 54-57. Retrieved 15 December 2017 from http://www.journals.elsevier.com/chinese-nursing-research

Kaddoura, M., Van-Dyke, O., & Yang, Q. (2016). Impact of a concept map teaching approach on nursing students' critical thinking skills. *Nursing and Health Sciences,18,* 350-354.

Kim, J. (2016). Effect of debate method on nursing ethical value and learning outcomes. *Indian Journal of Science and Technology, 9*(9), 1-5.

Klausmeier, H. J. (1985). *Educational psychology* (5th ed.). New York: Harper & Row.

Kowtrakul, S. (2010). *Educational psychology* (9th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. [In Thai].

Leberman, S., Mcdonald, L., & Doyle, S. (2006). *The transfer of learning : Participants' perspectives of adult education and training.* Retrieved 10 March 2011 from http://www.ashgate.com/pdf/SamplePages/Transfer_of_Learning_Intro.pdf

Maginnis, C. &Croxon, L. (2010).Transfer of learning to the nursing clinical practice setting. *Rural and remote health.* Retrieved 19 December 2011 from http: //www.rrh.org.au/publishedarticles/article_print_1313.pdf, p.3.

Malesela, J. (2009). Case study as a learning opportunity among nursing students in a university. *Health SA Gesondheid, 14*(1), 6 pages.doi:https://doi.org/10.4102/hsag.v14i1.434

Melinamani, S., Francis, F., George, R., Pushpa, M., &Vergheese, S. (2017).The jigsaw effect :Impact of jigsaw learning technique on nursing students to learn the concepts of normal labor. *Asian J. Nur.Edu.And Research.7*(2), 181-184.

Ministry of Education.(2018). *National qualifications framework for higher education in Thailand, Nursing Science, 2017.* Bangkok: Ministry of Education Announcement. [In Thai].

Newton, J. M., Billett, S., Jolly, B., &Ockerby, C. M. (2009). Lost in translation: Barriers to learning in health professional clinical education. *Journal compilation.8*(4), 315-327.

Norman, G. (2009). Teaching basic science to optimize transfer. *Medical Teacher,31*, 807-811.

Sanchan, M., Chumnanborirak, P., &Khawnphon, S. (2014). Conditions of nursing practice of the primary medical care practicum: Case study in community hospitals. *The Journal of Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima. 20*(2), 70-81. [In Thai].

Sarhangi, F., Masumi, M., Ebadi, A., SeyyedMazhari, M., &Rahmani, A. (2010). Comparing the effect of lecture- and concept mapping based learning on cognitive learning levels. *Iranian Journal of Critical Care Nursing.3*(1), 1-5.

Sharma, R.F. (2017). Emerging innovative teaching strategies in nursing. *JOJ Nursing & Health Care.1*(2), JOJNHC.MS.ID.555558(2018).

Smith, P. L. & Ragan, T. J. (2005). *Instructional Design* (3rd ed.). New York: Wiley Plublishing.

Speicher, T. &Kehrhahm, M. (2009). Analogical reasoning :A process for fortering learning transfer from the classroom to clinical practice. *International Forum of Teaching and Studies, 5*(2), 52-58.

Stanley, D. & Latimer, K. (2011). 'The Ward': A simulation game for nursing students. *Nurse Education in Practice, 11*(1), 20-25.

Stenberg, R. J. & Williams, W. M. (2010). *Educational Psychology* (2nd ed.). Upper Saddle, NJ: Merrill.

Strickland, H. P. & Kaylor, S. K. (2016). Bringing your a-game: Educational gaming for student success. *Nurse Education Today, 40*, 101-103.

Su, S. &Demirören, N. (2018).Opinions of nursing students on professional skills laboratory. *IOSR Journal of Nursing and Health Science (IOSR-JNHS), 7*(6), 66-69.

Tapaneeyakorn, W., Kosolchuenvijit, J., Anonrath, K., Wannasuntad, S., & Smit, P. (2016). Factors affecting clinical reasoning of nursing students at Boromarajonani College of Nursing Bangkok. *Journal of Health Science Research, 10*(1), 70-77.[In Thai].

Thomas, R., Anderson, L., Getahun, L., & Cooke, B. (1992).*Teaching for transfer of learning.* Proceeding of the National Center for Research in Vocational Education University of California, Berkley, California.

Trail Ross,M.E., Otto, D.A., & Helton, A.S. (2017). Benefits of simulation and role-playing to teach performance of functional assessments. *Nursing Education Perspectives,38*(1), 47-48.

Van Merrienboer, J. J. G. (1997*). Training complex cognitive skills :A four-component instructional design model for technical training.* Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publication.

Vizeshfar, F., Dehghanrad, F., Magharei, M., & Sobhani., S. (2016). Effects of applying role playing approach on nursing students' education. *International Journal of Humanities and Cultural Studies*. Special march, 1772-1781. Retrieved 7 February 2019 from http://www.ijhcs.com/index.php/ijhcs/index

Wonganutraroj, P. (2010).*Educational psychology*. Bangkok: PimdeeCo.,Ltd. [In Thai].

Winalaivanakoon, C. (2015). *The Development of an instructional model through the use of metacognitive strategies to enhance the ability to transfer learning and clinical problem-solving for nursing students*. Doctoral Dissertation (Curriculum and Instruction), Naresuan University, Phitsanulok.[In Thai].